Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 12 mei 2026

Portefeuille: Jongerenwerk

Agendapunt: B11

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het verlenen van een incidentele subsidie aan Stichting Arkin voor op preventie gerichte activiteiten binnen het mbo

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van de noodzaak van het verlenen van een incidentele subsidie aan Stichting Arkin voor op preventie gerichte activiteiten. De activiteiten zijn gericht op de ondersteuning van studenten met psychische problematiek en verslavingsproblematiek op het mbo.

2. In te stemmen met het verlenen van een incidentele subsidie van maximaal 274.333,00 voor de periode van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026 aan Stichting Arkin voor het inzetten van Arkin Preventie Jeugd en Jellinek Preventie binnen het mbo op grond van artikel 4:23 derde lid onder d van de Algemene wet bestuursrecht

3. In te stemmen met verstrekking van mandaat aan de directeur Jeugd, Zorg en Diversiteit voor het nemen van besluiten over de subsidie bedoeld in beslispunt 2.

Kernboodschap

Het college van Burgemeester en Wethouders heeft besloten om een incidentele subsidie te verstrekken voor de periode 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026 aan Stichting Arkin voor de uitvoering van het preventieve (groepsgerichte) aanbod gericht op het verhelpen en voorkomen van mentale problematiek en middelengebruik bij studenten op het mbo.

Bestuurlijke achtergrond

Coalitie mentale gezondheid en coalitie Jeugd & Gezin, Amsterdam Vitaal & Gezond

Plan van Aanpak Thrive Amsterdam Mentaal Gezond 2023-2026

Programmaplan Gezonde School 2024-2027

Plan van Aanpak Preventie Middelengebruik 2024-2026

Collegevoordracht Instemmen met het verlenen van een incidentele subsidie aan Stichting Arkin voor op preventie gerichte activiteiten binnen het mbo, d.d. 4 juni 2024

Bestuurlijke prioriteit

De subsidie heeft raakvlakken met de volgende relevante beleidsontwikkelingen in het onderwijs- en jeugddomein:

Gezonde School, GGD (*universele preventie*). Alle mbos krijgen ondersteuning vanuit GGD bij het vormgeven van collectieve gezondheidspreventie, onder andere ter preventie van mentale gezondheid en middelenpreventie. Gezonde School richt zich op alle studenten (universele preventie) en werkt samen met Stichting Arkin die zich richt op (groepen) leerlingen met een

verhoogd risico op of beginnende problematiek (*primaire preventie*), het zorgteam op school en het mbo-jeugdteam.

Het mbo-jeugdteam (*secundaire preventie*). Het mbo-jeugdteam biedt laagdrempelige begeleiding en behandeling aan mbo-studenten. Het mbo-jeugdteam maakt mogelijk dat alle mbo-studenten in Amsterdam toegang hebben tot laagdrempelige jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg en jeugd-ggz op school. Het mbo-jeugdteam is minder gericht op verslavingszorg en biedt geen of beperkt toegang tot laagdrempelige verslavingspreventie. Het mbo-jeugdteam biedt ondersteuning aan studenten die zijn doorverwezen door het zorgteam binnen de school en werkt vooral individueel gericht. De subsidie aan Stichting Arkin is voorliggend op wat het mbo-jeugdteam doet.

De Aanvullende Preventieve Opgroei- en Opvoedondersteuning (APOO). De APOO levert in het primair en voortgezet onderwijs ook preventieve inzet op het thema mentaal welbevinden. Vanuit de APOO vindt er geen inzet plaats op het mbo.

Wettelijke grondslag

Gemeentewet, artikel 160, eerste lid onder a.

Algemene Wet Bestuursrecht, artikel 4:23, derde lid onder d.

Onderbouwing besluit

Arkin en Jellinek

Voor een goed begrip van de context volgt eerst een korte toelichting op de structuur van Stichting Arkin. Stichting Arkin bestaat uit 11 specialismen/merken waarbinnen Arkin Preventie Jeugd duidelijk onderscheiden is van verslavingszorg-specialisme Jellinek. Binnen Jellinek is de afdeling Jellinek Preventie de partij die uitvoering geeft aan preventie in het voorveld.

De activiteiten waarvoor een incidentele subsidie wordt gevraagd, richten zich op:

Preventie van psychische problematiek bij mbo-studenten.

Preventie van problematisch middelengebruik bij mbo-studenten.

De activiteiten gericht op problematisch middelengebruik worden uitgevoerd door Jellinek. De activiteiten gericht op psychische problematiek worden uitgevoerd door Arkin Preventie Jeugd. Beide specialismen zijn onderdeel van Stichting Arkin. Omdat Stichting Arkin de subsidie ontvangt, zijn deze activiteiten in de subsidieaanvraag samengevoegd. In deze voordracht maken we wel onderscheid tussen de activiteiten. Dit is belangrijk, omdat de context en de plek in het jeugd-, zorg- en onderwijsstelsel verschillen.

Ad 1. Kennis te nemen van de noodzaak van het verlenen van een incidentele subsidie aan Stichting Arkin voor op preventie gerichte activiteiten.

<u>Voorgeschiedenis subsidie</u>

De preventieve activiteiten zijn vanaf 2017 tot 2021 uitgevoerd door Stichting Arkin. De gemeente Amsterdam vond het belangrijk om hulp te bieden op mbo-scholen, vanwege verschillende signalen over psychische problemen en onverantwoord gebruik van middelen door mbo-studenten. Ook in de gezondheidsmonitoren was een toename van problematisch middelengebruik onder mbo-studenten zichtbaar.

In de periode 2021 tot en met 2023 is jaarlijks een *aanvullende* incidentele subsidie toegekend aan Stichting Arkin. Aan deze subsidie lag geen collegebesluit ten grondslag. De gemeente vond het verbreden van het aanbod van Arkin gewenst, omdat de eerste uitingen van psychische problematiek zich veelal in de puberteit en in jonge adolescentie voordoen. Daarbij bereikt het mbo veel kwetsbare jongeren, met een verhoogd risico op deze problematiek.

In 2024 is opnieuw een incidentele subsidie toegekend, aan de hand van een collegebesluit[1]. In dat collegebesluit is opgenomen dat de gemeente in de aanloop naar 2025 nader verkent wat de gewenste positionering van dit aanbod is in het jeugd-, zorg- en onderwijsstelsel, de samenhang met de opdracht van het mbo-jeugdteam en de verhouding met ander preventief aanbod binnen het mbo. Die verkenning is door personele wisselingen en tijdelijke onderbezetting op het dossier pas begin 2026 gestart en op dit moment nog niet afgerond. Daarom heeft Arkin in 2025 twee opdrachten ontvangen; een opdracht voor de eerste helft van 2025 en een voor de tweede helft van 2025.

In 2026 onderzoeken we hoe we het aanbod, dat nu uitgevoerd wordt door Arkin, structureel kunnen financieren en positioneren in het jeugd-, zorg- en onderwijsstelsel. Arkin zal haar aanbod op de mbos in 2026 afbouwen en overdragen aan partijen in het preventieve voorveld.De preventieve activiteiten van Arkin op het mbo op het gebied van mentale gezondheid passen namelijk niet in de bestuurlijke afspraken die begin 2026 met hen zijn gemaakt, namelijk dat zij hun schaarse personeel uitsluitend inzetten op de cruciale ggz. Het preventieve aanbod op het gebied van mentale gezondheid dat zij uitvoeren in de stad, kan mogelijk ook door andere - preventieve partijen - worden geboden. Voor de preventie-activiteiten rondom problematisch middelengebruik is dit **niet** het geval. Er zijn geen partijen in het voorveld die het aanbod van Jellinek zouden kunnen overnemen. Jellinek Preventie is zelf een partij die zich voornamelijk in het voorveld beweegt. Het advies is dan ook om deze activiteiten binnen de subsidieaanvraag overeind te houden en niet af te bouwen.

Gedurende deze verkenning is het wenselijk om het aanbod in 2026 te continueren en hiervoor nog een laatste keer een incidentele subsidie te verstrekken.

Maatschappelijke noodzaak

Het aanbod van Arkin betreft preventieactiviteiten rondom somberheid en angstklachten en preventieactiviteiten rondom middelengebruik, dit laatste uitgevoerd in samenwerking met Jellinek.

Uit de verantwoordingen van 2021 t/m 2025 blijkt dat het aanbod van Arkin naar tevredenheid is verlopen. Studenten geven aan enthousiast te zijn over het aanbod en zorgteams op scholen ervaren het open spreekuur als waardevol. Ook de interventies rondom deskundigheidsbevordering zijn positief ontvangen door professionals. In het laatste half jaar van 2025 zijn binnen het MBO 31 consultatie- en adviesmomenten uitgevoerd met 58 onderwijsprofessionals. Daarnaast zijn 17 interventies met 115 studenten uitgevoerd, waarvan 11 preventieve adviesgesprekken met 12 deelnemers en studenten uitgevoerd vanuit het inloopspreekuur. De contacten met studenten leidden tot individuele preventieve gesprekken, voornamelijk over cannabisgebruik en in toenemende mate THC-vapen. Deze gesprekken droegen bij aan vroegsignalering, bewustwording en het voorkomen van verergering van problematiek. Bij onderwijsprofessionals resulteerden de contacten in beter handelingsperspectief, meer kennis over middelengebruik en gerichtere doorgeleiding naar passende ondersteuning op verschillende leefgebieden die door het gebruik werden beïnvloed. Studenten ervaren het inloopspreekuur als laagdrempelig en veilig, waardoor zij eerder bereid zijn hun zorgen te bespreken. Onderwijsprofessionals waarderen de directe beschikbaarheid en de specialistische kennis van de preventiewerkers. De inzet van Jellinek Preventie wordt gezien als aanvullend en uniek, doordat actuele kennis over middelengebruik wordt

gecombineerd met ervaring in het werken met jongeren en met begrip voor de onderwijspraktijk. Dit draagt bij aan vroegsignalering en het voorkomen van zwaardere problematiek.

Ook voor het mbo-jeugdteam is het aanbod van Arkin zeer wenselijk: het aanbod is voorliggend op wat het mbo-jeugdteam aanbiedt op de mbos. Arkin biedt primaire preventie, het mbo-jeugdteam biedt secundaire preventie. Jellinek Preventie heeft specifieke kennis over middelengebruik en verslaving. Deze kennis heeft het mbo-jeugdteam veel minder. Hierdoor komt verslaving ook minder goed in beeld bij het mbo-jeugdteam. Ook slaat Jellinek Preventie een brug naar verslavingshulpverlening.

Het mbo-jeugdteam richt zich op studenten met enkelvoudige en meervoudige hulpvragen. Arkin richt zich op studenten met lichte en beginnende signalen rondom mentaal welzijn. Ook biedt Arkin primair preventief collectief aanbod, het mbo-jeugdteam secundair preventief collectief aanbod. Er is al een goede en laagdrempelige samenwerking tussen het mbo-jeugdteam en Arkin.

Ad 2. In te stemmen met het verlenen van een incidentele subsidie van maximaal 274.333,00 voor de periode van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026 aan Stichting Arkin voor het inzetten van Arkin Preventie Jeugd en Jellinek Preventie binnen het mbo op grond van artikel 4:23, derde lid onder d van de Algemene wet bestuursrecht.

In het kader van het behouden van de continuïteit in het veld is het voorstel om voor het jaar 2026 nogmaals deze subsidie te verlenen. Door de subsidie nu incidenteel door het college te laten verlenen voor 2026, bewandelen wij de enige mogelijke weg.

Juridische risico's

De subsidie aan Arkin is vanaf 2021 achtereenvolgens jaarlijks verstrekt als een incidentele subsidie. Een incidentele subsidie kan maar één keer worden verleend voor een activiteit voor maximaal vier jaar. De incidentele subsidie is door de wetgever in het leven geroepen voor toekenning van een activiteit die nog niet eerder is ondernomen en waarvoor geen subsidieregeling geldt. Nu de subsidie voor dezelfde activiteiten voor opeenvolgende jaren verleend is (en diezelfde activiteiten ook daarvoor al werden ondernomen), zonder daarvoor een regeling te treffen, komt het incidentele karakter van de subsidie te vervallen.

Daarnaast is de voor schaarse vergunningen geldende rechtsnorm dat aan potentiële gegadigden reële mededingingsruimte moet worden geboden, ook van toepassing op subsidies. Nu er geen passende mate van openbaarheid is geboden met betrekking tot de beschikbaarheid van de subsidie er is immers geen regeling opgesteld zou een andere partij die soortgelijke activiteiten aanbiedt een geslaagd beroep kunnen doen op deze rechtsnorm. De subsidie kan daarmee als onrechtmatig worden aangemerkt. Voldoen aan wet- en regelgeving (het voorwaardencriterium) is een belangrijk uitgangspunt bij de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervan wordt afgeweken met het verstrekken van deze subsidie. Deze zal daarom intern worden verantwoord binnen de rechtmatigheidsverantwoording 2026.

Een ander risico is dat door het verkeerd gebruik van de incidentele subsidie Arkin zich bij beëindiging van de subsidierelatie voor een opvolgend jaar zal beroepen op artikel 4:51 Algemene Wet Bestuursrecht. Deze bepaalt dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen door het bestuursorgaan bij weigering van de subsidie voor een aansluitend tijdvak indien aan de subsidieontvanger voor drie of meer achtereenvolgende jaren subsidie is verstrekt voor dezelfde activiteiten. Dit zou kunnen betekenen dat het college gebonden zou kunnen zijn om na weigering van een opvolgende subsidieaanvraag toch nog een redelijke termijn in acht te nemen voor het beëindigen van de subsidierelatie. Dit risico kan beheerst worden door in de verleningsbeschikking voor 2026 aan Arkin mee te delen dat dit de laatste keer is dat op deze wijze subsidie wordt verstrekt

en dat de gemeente het voornemen heeft om de subsidie te verlenen op grond van een subsidieregeling waar ook andere partijen op kunnen aanvragen. Daarmee heeft Arkin nog ongeveer negen maanden om zich voor te bereiden op het mogelijke einde van deze subsidieverlening. Dit zal naar verwachting als redelijke termijn kunnen worden aangemerkt.

Vervolgstappen in 2026

Omdat de activiteiten al lang doorgaan, er afspraken zijn gemaakt over vaste financiering, Arkin een belangrijke partner is en we geen verstoring willen in het werkveld, adviseren we om de risico's te accepteren en de subsidie in 2026 voor de laatste keer toe te kennen. In 2026 wordt verder onderzocht hoe het aanbod dat nu geleverd wordt door Arkin Preventie Jeugd structureel overgenomen kan worden door partijen in het preventieve voorveld, gepositioneerd kan worden in het jeugd-, zorg- en onderwijsstelsel en met welk instrument (inkoop of subsidie) dit het beste kan worden gerealiseerd. Daarbij adviseren we om de activiteiten gericht op de preventie van problematisch middelengebruik niet af te bouwen en de uitvoering daarvan bij Jellinek Preventie te laten. Vanaf 2027 zal de gemeente het aanbod na het doorlopen van een transparante verdelingsprocedure voor meerdere jaren inkopen of subsidiëren.

We kennen de subsidieaanArkintoe voor 2026, met daarbij een knip inactiviteitenaanbodvanafhet nieuwe schooljaar. Tot het einde van schooljaar 2025-2026continueertArkin Preventie Jeugdhaarhuidige aanbod op de mbos. Vanafaugustus 2026 (startschooljaar 2026-2027)biedtArkin Preventie Jeugdalleen het meestessentiëleaanbod aan, zoals ook gedaan in 2025. Het gaat hierbij omconsultatie- enadviesgesprekkenvoor studenten en beroepskrachten op het gebied van mentalegezondheid.

Jellinek Preventie biedt vanaf augustus 2026 het volgende aanbod aan:
1)consultatie- en adviesgesprekken op het gebied vanmiddelengebruik;

2) open spreekuren op het gebied van middelengebruik;

3) beleidsadvisering;

4) deskundigheidsbevordering voor beroepskrachten.

Arkinwerkt in schooljaar 2026-2027 toe aanafschalingvan hun aanbodenoverdracht aan departijen in het preventieve voorveld die het aanbodvanaf 2027gaan overnemen.Hierbij maken we een uitzondering voor de activiteiten gericht op problematisch middelengebruik die door Jellinek Preventie worden uitgevoerd. Die afspraken leggen we vast in de subsidiebeschikking aan Arkin.

In 2026 verkennen wij:

- wat de gewenste positionering van dit aanbod is in het jeugd-, zorg- en onderwijsstelsel;

- welke partijen in het preventieve voorveld hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen;

- de samenhang met de opdracht van het mbo-jeugdteam;
- de verhouding met ander preventief aanbod binnen het mbo;

- wat de behoeften en vereisten zijn met betrekking tot deskundigheidsbevordering en training van de partijen in het voorveld;

- en welke middelen hiervoor beschikbaar zijn.

Ad 3. In te stemmen met verstrekking van mandaat aan de directeur Jeugd, Zorg en Diversiteit voor het nemen van besluiten over de subsidie bedoeld in beslispunt 3.

Het Algemeen Mandaatbesluit van de gemeente Amsterdam voorziet niet in een mandaat aan de directeur JZD voor het nemen van besluiten over incidentele subsidies, daarom dient dit afzonderlijk geregeld te worden.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is niet van toepassing. Het verstrekken van deze incidentele subsidie en de uitvoering van de preventieve activiteiten heeft namelijk geen relatie en gevolgen voor duurzaamheid.

Participatie

N.v.t.

Financiële onderbouwing

Consequenties gedekt? Ja
Overige toelichting
Tabel: Financiële consequenties van de beslispunten

Product	**I/S**	**Jaar 2026**
Subsidieverlening preventiegerichte activiteiten binnen het mbo aan Stichting Arkin	I	274.333,00
Totaal		274.333,00

I=Incidenteel

S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja

Binnen programmaonderdeel 6.1. Basisvoorzieningen en 6.3. Individuele voorzieningen is er dekking om deze activiteiten uit te voeren.
Het gaat specifiek om het budget Jongerenwerk (150.000) en het budget Hoofdlijnenakkoord ggz (125.000).

Conclusie
De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Documenten

Registratienr.	**Naam**
AD2026-025405	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2026-025410	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten